

[illegible]

ANETAVLE

Frantz Jørgensen Hagel f. 1754 i Helsingør, bor i Helsingør 1787, død ?
 Gift med Dortha Rasmusdatter, f. ???, død??

!
 !

Jørgen Wilhelm Hagel f. 19-2-1788 i Helsingør, død 14- 11- 1849 i Kirke Værløse
 Gift med Johanne Svendsdatter, Gilleje, f. ??, død ??

!
 !

Peter Christian Hagel f. 17-10-1807 i Helsingør, Skomager og Husmand, død ?
 Gift med Anna Marie Hansen f. 20-2-1811 i Helsingør, død 2-5-1898 i København

!
 !

Emilie Victoria Hagel f. 29-11-1841 i Helsingør, død ?
 Gift med ?? Jensen, f. ??, død ??.

!
 !

Laura (Hagel) Jensen f. 7-11-1876, død 1924 i København.
 Gift med Victor Emanuel Pedersen f.?, død ca 1938 i København.

!
 !

Rigmor (Hagel) Pedersen f. 5-8-1906 i København, død 20-4-1970 i København
 Gift m. Børge Georg Walter Michael Jensen f. 16-11-1901 Hvor ?, død d 17-11-1954 i København

!
 !

Rita Hagel Jensen f. 7-11-1942 i København, lever år 2000.
 Gift med Bent Robert Nielsen f. 13-9-1939, skilt 1980, lever år 2000

!
 !

Kennet Hagel Nielsen f. 12-7-1966 i Ballerup, lever år 2000.
 Gift med Liselotte Ibesen f. 4-7-1962 i Helsingør, lever år 2000.

!
 !

Katrine Nielsen f. 24-8-1994 i Helsingør, lever år 2000.

MIT LIV

af Rita Hagel Jørgensen f. Mielser

LIDT OM MIN FAMILIE.

Min FAR

Min far var nummer 17 ud af 18 børn, født den 16. november 1901. Min farfar blev enkemand 3 gange, og min farmor døde i barselsseng, da var min far bare 1 år gammel. Min farfar kunne tilsyneladende ikke klare at stå alene med alle de små børn, så de tre mindste, - Rigmor som var nyfødt, Børge min far 1 år, og Reinhart på 2 år, blev anbragt på et børnehjem, hvor de voksede op sammen. De boede og arbejdede alle fra de var ganske små på det børnehjem i Jylland. De fik kun skolegang i 2 år, og det var meget mangelfuldt, idet de først fik undervisning efter egnens børn havde fri fra skole, og da var lærerne ikke motiverede til at undervise forældreløse børn, som sad og sov, for børnene arbejdede fra kl 4 om morgenen, og til solnedgang, med malkning og at drive køer på marken, hakke roer, så og høste, lave mad og vaske tøj, min far mente at der var omkring 60 forældreløse børn i alle aldre på hjemmet, og alle måtte hjælpe til. Min far lærte aldrig at læse og skrive, og hans regnefærdigheder var meget mangelfulde, og han måtte altid have hjælp til at læse, bl.a. gadenavne.

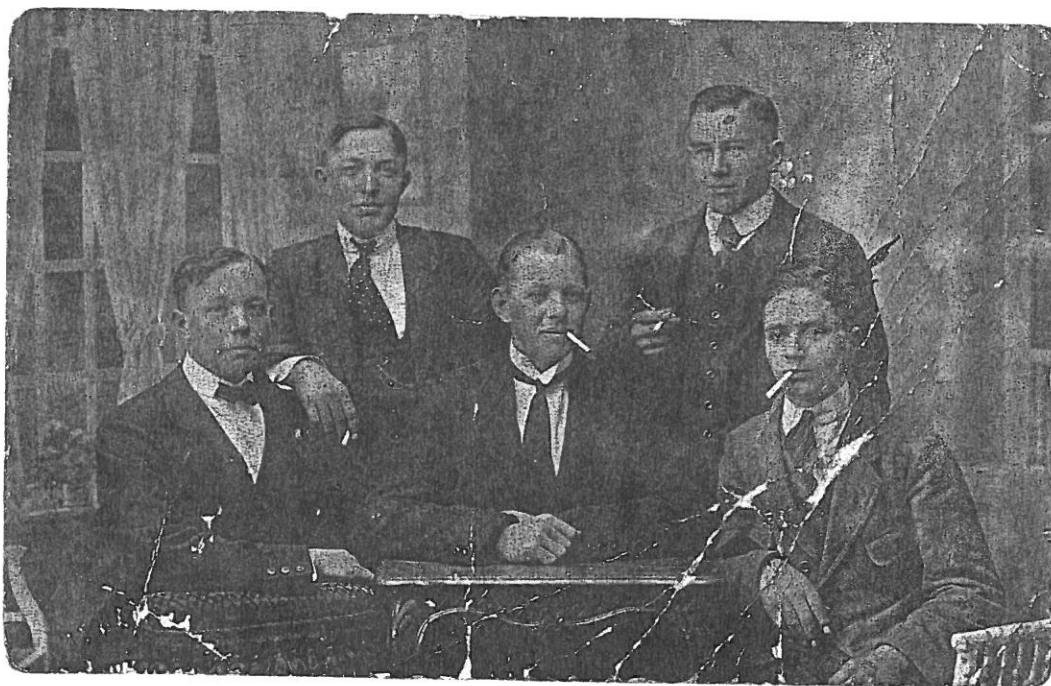
Det har været en utrolig barsk tilværelse for børnene, og meget få fornøjelser og glæder må de have haft!!

Det første billede jeg har af min far.
Han var på børnehjemmets gymnastikhold.
Året er 1914 og han er 13 år gammel.

Min far var på hjemmet til han var 16 år. Derefter arbejdede han i et gartneri, hvor han også boede. Han holdt tilstadighed kontakt til sin lillesøster Rigmor, som desværre "kom galt afsted" som 15 årig, og flyttede til Sjælland, hvor hun fødte sit barn, og bortadopteret straks. Min far var bekymret over Rigmors skæbne, og rejste derfor også til Sjælland, og fik arbejde i et gartneri. Her mødte han min mor - men herom senere.

Faster Rigmor blev senere gift med onkel Aksel, fik 3 børn, og de levede i en lille ussel rønne i Høje Tåstrup (Bygaden 27) dengang var det langt ude på landet!!! Min far og Rigmor holdt kontakten med hinanden, og vi besøgte dem ca en gang om året, hvor vi cyklede derned. De var meget fattige, og onkel Aksel var uvenner med alle folk (han var overbevist kommunist), diskuteret, drak og var altid i klammeri med alle, min faster arbejdede på gårdene, med at vaske og stryge og hjælpe til, alt imedens hun måtte klare alt derhjemme, bl. a. malke deres eneste ko, og passe det lille stykke jord, som skulle brødføde familien. Jeg har aldrig set eller hørt, at onkel Aksel havde arbejde, eller hjalp til med noget som helst. De ejede intet, alle 3 børn sov i den samme seng. Huset bestod kun af et køkken, en lille stue og et kammer. WC var der ikke, man besørgede udendørs på møddingen. Når vi kom på besøg, fik vi altid duer, for de havde et dueslag, og så blev halsen vredet om på et par stykker, plukket, stegt og spist, -- det kunne jeg ikke lide!!

Min far ca 20 år gammel.

De havde i alle årene kun 5 skårede tallerkener, så når vi kom på besøg, blev platterne som hang på væggen taget ned, og dem spiste gæsterne så på. Jeg kan ikke mindes at det nogensinde var anderledes. Jeg kunne godt lide min faster, hun var lille og meget tynd, og havde ikke en tand i munden, og havde altid noget tøj på, som var lappet, men hun var altid sød mod mig. Onkel Aksel, ham var jeg bange for, for han råbte altid så højt, og slog sine børn. Min mor var også bange for ham, og syntes altid at det var så synd for faster.

Min onkel Reinhard, boede i Jylland et sted ved Århus, som hedder Lygten, jeg kan kun huske, at jeg har besøgt ham en enkelt gang. Han boede med sin kone på et lille husmandssted, og de havde 11 børn, på det tidspunkt.

År 1899

Foto af min morfar og mormor, hun er ca 23 år
Bryllupsbillede???

Min Mor

Min mor hed Rigmor og blev født d. 5 august 1906. Hun havde en søster Gudrun som var 5 år ældre. De levede i et trygt hjem, og fra billeder jeg har fra hendes barndom, ser det ud som det er en pæn borgerlig familie, de er alle pæne i tøjet. Min mormor kom ud for en ulykke som ung, og mistede sin højre arm, så de to piger hjalp meget til hjemme. Min mormor døde i en alder af 48 år, af kræft i underlivet. Men hendes stamtræ kan jeg føre tilbage til år 1754 (Franz Hagel, min tip-tip-tipoldefar, som boede i Helsingør). Min morfar giftede sig igen med tante Bertha, men han døde før jeg blev født, så jeg har aldrig kendt mine bedsteforældre.

Min mor og hendes søster boede hele deres liv tæt ved hinanden. Moster Gudrun var gift med onkel Jens, og de fik 4 børn. Den ene, en dreng var født åndsvag, og døde meget tidligt. Vi kom meget sammen med dem, men det var et underligt forhold, syntes jeg. De to søstre bagtalte altid hinanden, og kunne alligevel ikke undvære hinanden. Jeg husker tydeligt mange underlige situationer, som jeg stadig kan undre mig meget over den dag i dag!!

Min mor 5 år, moster Gudrun 11 år og mormor og morfar år 1911.

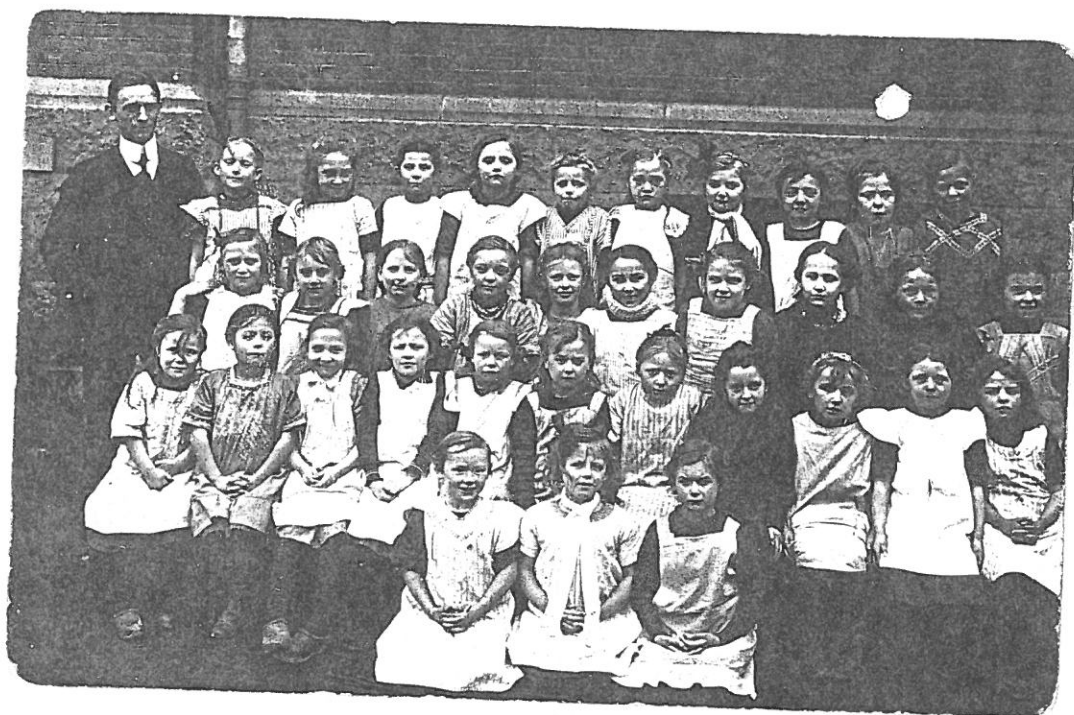
Min mor 9 + 11 år

Moster 26år mor 20 år

År 1912 3. klasse

Mors skoletid

År 1914 5. klasse

Mors skoletid

Tidsbillede fra min mors barndom.

Meddelelser ved

Skoleaar	Religion	Dansk	Dansk Stil	Fædrelandshistorie	Verdenshistorie	Geografi	Naturhistorie	Naturlære	Hovedregning	Tavleregning	Skrivning	Gymnastik	Haandarbejde	Tegning	Bogføring	Tysk
1914-15	6	6	6	6					6	6	6	6	6			
1916	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6			
1917	Tryk Eksamen															
1917-18	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6			
6 ^e Klasse																
1918-19	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6			
1920	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6			

Skoleaarets Afslutning.

Flid	Orden	Optærel	Forsømmelser				Flyttes efter Eksamen til			Set af: (Forældres eller Værges Underskrift)
			uden Skolens Tilladelse	med Skolens Tilladelse	paa Grund af Sygdom	i alt	Klasse	Værelse Nr.	Formiddag eller Eftermiddag	
5 5 5					5 5	5 5	3c 12	3	Efterm.	L. Pedersen
5 5 5					0	0	4c 14	4	Efterm.	L. Pedersen
5 5 5			1				5c 14	5	Efterm.	Viktor Petersen
5 5 5					0	0	6c 6	6	Efterm.	V. E. Petersen
5 5 5			1		1	1	7c 14	7	Efterm.	V. E. Petersen
5 5 5			4	5	9					V. E. Petersen

Mine forældres ægteskab

Børge Rigmor

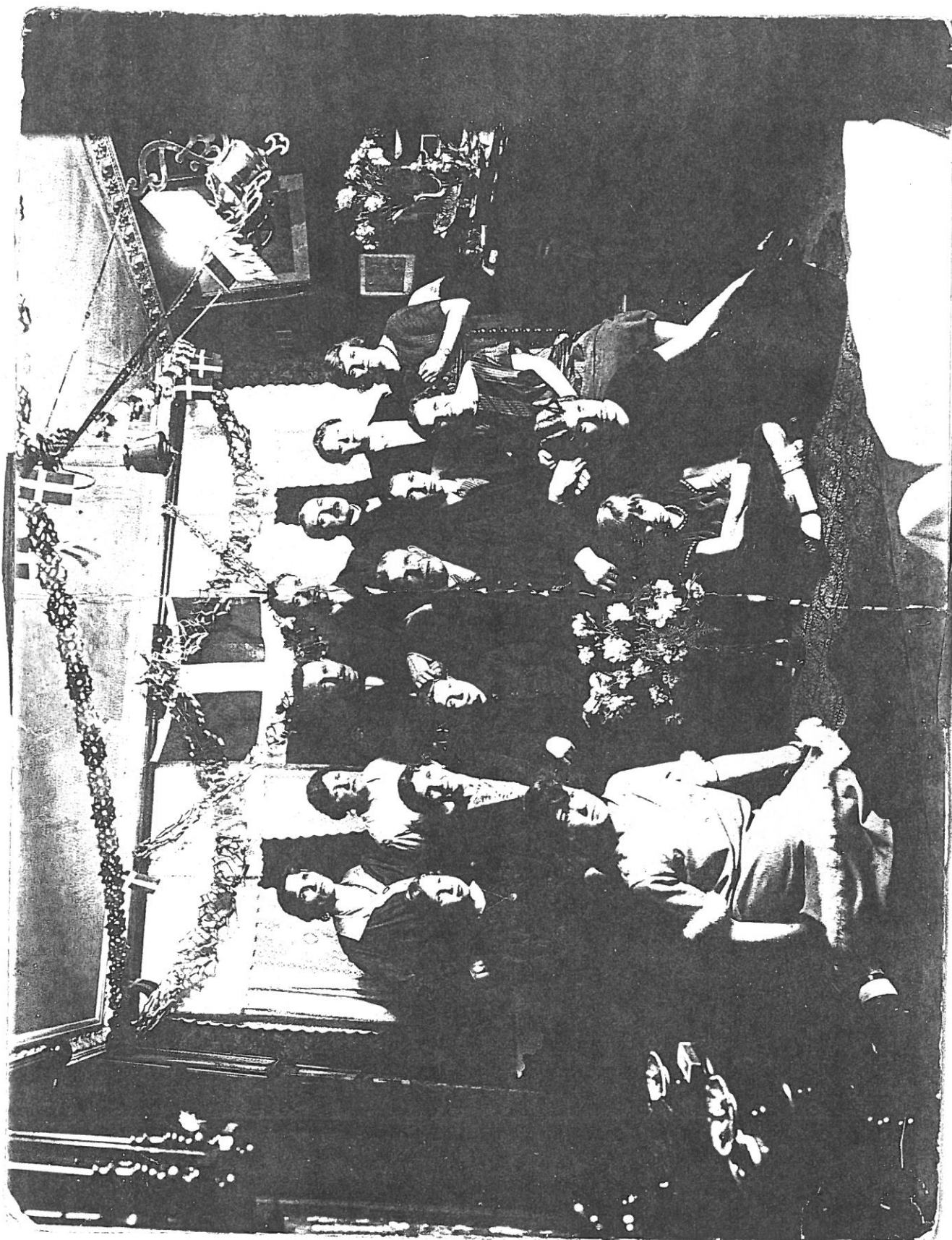
Far og mor lærte hinanden at kende, på det gartneri, hvor min far arbejdede som gartner, og min mor havde plads i huset og hjalp til med husholdningen, efter hendes mor var død, og hendes far havde giftet sig igen. Min mor har fortalt, at hun syntes at min far havde haft så trist en barndom, og de forelskede sig. Min mor syntes, at det var så synd for min far, at han aldrig havde haft et hjem, og nærmest var analfabet, og mente, at hun kunne give ham tryghed, og hjælpe ham. De giftede sig den 24 april 1926, og fik en 3 værelses lejlighed, med WC, i Heimdalsgade i Nordvest- kvarteret i København. Min far fik arbejde hos en vognmand, og min mor fik arbejde som stråsyerske, (hun syede damestråhatte), hos et firma i Emdrup.

Året 1927, den 29 ~~juni~~^{september} blev min ældste bror Henning født. og de havde (efter tiden) fået etableret et godt og nydeligt hjem. Men så kom krisen i 30'erne, hvor

Noget af det første fra deres ægteskab jeg har kunne finde.
Min far med min bror Henning, og min mor som her er ca 21 år.

der var en kolossal arbejdsløshed i Danmark. Min far blev arbejdsløs, og så var der kun min mors kvindeløn at leve for, (der var ikke noget som hed fagforening og understøttelse). Huslejen var 30 kroner om måneden og min mor tjente kun 8 kroner om ugen, så det har været fortvivlende. Min far havde i perioder noget løsarbejde, men aldrig nok til at kunne få en tålelig tilværelse, og de måtte låne penge, for at få den daglige mad, og kom ud i en voldsom gæld. Resultatet blev, at de måtte flytte fra den gode lejlighed, og hen til Nordre Fasanvej 271 . 2 . sal over gården , 2 ½ værelse, og med WC i gården. Huslejen var her kun 18 kroner. Jeg har fået fortalt, at de flyttede, ved at bære alt selv, de havde ikke engang en trækvogn, til møblerne, og der har angiveligt været mere end 3 kilometer!!

Mine forældre blev gift d 24 april 1926, billedet er fra d. 3 april 1925.
Så det har været 1 år før de blev gift. Min morfar sidder i midten, udover
ham genkender jeg kun min far og mor.
Det er sikkert taget ved en rund fødselsdag, muligvis min morfars!

Omkring 1934, lånte mine forældre penge af min mors veninde, og min far købte en lastvogn, og kunne nu få arbejde som selvstændig vognmand, og det gik tilsyneladende også fint, (jeg har endnu de kassebøger, min mor førte, min far kunne jo ikke skrive eller regne), Men i alt fald kørte han med koks og tørv.

Den 13 december 1934, bliver min næste bror født, og alt gik tilsyneladende godt, blot var der den lille hage ved min fars selvstændige arbejde, at han ikke havde spor forstand på penge og økonomi, så når han havde fået tjent nogle penge ja så blev de brugt, og han havde mange "venner", og blev kaldt "Den Rige Vognmand". Men min mor, som jo skulle ordne regnskab og betale regningerne, kunne ikke få det til at balancere, selvom det så rimeligt ud. Men min far sad nemlig næsten hver aften på værtshus, "hos vennerne", og havde penge, så han var "den rige vognmand", der gav ud til højre og venstre, alt imedens sad min mor og drengene og ventede på far,

Min bror Henning, blev gift som 19 årig med Tove, fordi de ventede barn, og det var ganske flovt på den tid, - men de flyttede ind på et lejet værelse - vi kunne ikke være så mange i den lille lejlighed, og kunne heller ikke forsørge dem, forøvrigt var min bror Henning, soldat på det tidspunkt. De fik en lille datter, som blev døbt Annie, men desværre døde hun, da hun var 8 måneder, af minigitis.

Rismon
Her sidder min mor med Svend Åge som blev døbt i 1935. Moster Gudruns datter Else er huemor.

Her står Svend Åge i midten 1½ år gammel. Moster Gudruns 2 drenge står lige ovenfor. Helmut 3 år, og Robert 5½ år.

Jeg blev født d. 7 november 1942 kl 8.30, på Rigshospitalet i København. Min mor havde svangerskabsforgiftning, og fødslen var svær, og desuden var jeg et "RESUSBARN", og fik skiftet blod ud straks efter fødslen. Mine forældre havde i forvejen 2 drenge, nemlig Henning på 16 år, og Svend Åge på 8 år, så jeg var bestemt ikke planlagt!!

Min mor har aldrig lagt skjul på, at jeg var et meget uønsket barn, hun opdagede først at hun ventede mig i 6. måned, og det var på grund af at hun blev syg af svangerskabsforgiftning, og troede i første omgang, at hun var i overgangsalderen, hun var jo 36 år gammel, og min far var 41 år. Så det var et chok for dem, at de nu skulle være forældre igen, og ikke mindst at skulle fortælle Henning som jo var 16 år, og i en vanskelig alder, at der nu skulle være familiefor-

Det første billede af mig, (9 mdr.) taget den dag min mor så mig første gang, efter fødslen.

Her er jeg 1 1/2 år

øgelse. Så min mor prøvede med alle midler at fremkalde en abort, men det lykkedes som sagt ikke.

Som tidligere sagt var min mor alvorlig syg inden fødslen, og da jeg var født, gik det helt galt. Hun ville ikke se mig, og ikke amme mig, og så var der jo ikke andet at gøre, end at jeg blev anbragt på et spædbarnshjem, som lå ved Søerne i København. Min far har fortalt mig at han besøgte mig på børnehjemmet, og at jeg lå på en stor sal med masser af andre børn. Vi lå i nogle små jerntremme-senge, og jeg suttede på min tommelfinger, og var meget passiv. Plejen af os børn på hjemmet, strakte sig i det store hele til at give os sutteflaske, og skifte bleer som var lavet af sækkelærred, (det var jo under krigen, og stof til bleer kunne ikke skaffes!)

Der skulle så gå 9 måneder, før min mor var så rask, at hun kunne komme hjem til far og drengene igen. Jeg blev så hentet, og døbt i Rigshospitalets Kirkesal. Min mor ville selv bære mig til dåben, men hun var så afkræftet, at min moster måtte overtage mig under selve dåben, så jeg fik derfor hele 2 Gud- mødre, det er der vist ikke mange som har.

Alt dette har jeg fået fortalt, og har selvfølgelig ikke selv nogen erindring om.

År 1921.

Min mor på sit arbejde, som stråsyerske

Min mor arbejdede på Mejeriet ENIGHEDEN, med at skylle mælkeflasker, og startede kl 3,30 om morgenen, derefter GIK hun ud til Emdrup, hvor hun syede damehatte, og GIK så hjem igen om aftenen, så det var altid sent før hun kom hjem, og hun var altid træt. Hvad min far lavede på det tidspunkt, husker jeg ikke, men Svend Åge bragte mig i børnehaven, og hentede mig igen. Han havde arbejde fra han var 9 år, med at bringe morgenbrød og mælk ud til folk, det var før skoletid, og han nåede lige hjem og fik mig op af sengen, og i børnehaven, før han selv skulle i skole. Det hændte at jeg vågnede tidligt, og så var jeg helt alene og bange, men når Svend Åge kom tilbage, trøstede han mig altid, han var i det hele taget utrolig sød mod mig, hele livet!!

4 år 12 år

Det første, jeg kan huske er, at jeg skulle besøge min bror Svend Åge, som havde en ferie-plads på et mejeri ved Holbæk, det var sommeren 1944, der har jeg været 1 3/4 år gammel, jeg kan huske, at min mor bar mig ud af toget på stationen, og at vi gik på en stor øde landevej, og at det var meget varmt, min mor satte sig ned i grøftekanthen, for at hvile sig, og at hun bar mig og bagagen der var jo ikke noget der hed klap- eller barnevogn, så det var bare at gå derud af.

Svend Åge skulle hente os på stationen, men han var der ikke, for togene kørte ikke regelmæssigt, på grund af krigen, så vi vandrede afsted, til vi fandt familien hvor min bror boede. Vi blev installeret oppe på et loftsværelse, og fra vinduet kunne jeg se en mølle, som drejede langsomt rundt. Vi spiste mad i en stor stue, og der var mange voksne mennesker, og i stuen var der et klaver som en mand spillede på. I haven var der en græsplæne, og jeg kan huske, at der var en hvid bænk som min mor og bror sad på, men det som gjorde mest indtryk på mig var, at der var en KÆMPESTOR skildpadde som jeg fodrede med gule smør- blomster, den var lænket med en kæde, som var fastgjort i dens skjold.

Jeg har senere fået fortalt, at det var en ganske almindelig skildpadde, men på grund af at jeg var så lille, har jeg opfattet det som en kæmpe, men året var 1944 så jeg har kun været knapt 2 år.

Da Svend Åge kom hjem fra ferien, havde han en lille hundehvalp med, den var sort og hvid, og blev kaldt BOB. Jeg kan huske, at jeg sad i vores soveværelse, i vindueskarmen, og at min mor madede mig med risgrød, BOB sad nede på gulvet og peb, mens han ventede på at få lov til at slikke tallerkenen. En efterårsdag kom vores nabo og ringede på døren, han bar BOB i sine arme, BOB var blevet kørt over af en bil, og var død --- Det står stadig meget levende i min erindring, --- og Svend Åge var meget ulykkelig.

Pinse 1946 Rita 3 år, Sv. Åge 11 år

3år

Det næste jeg husker, er luftalarmen under besættelsen, vi sad allesammen ude i entreen medens sirenerne lød, og min far sagde, at det var det sikreste sted, for det miderste af huset var det sidste som faldt, hvis bomberne ramte huset. Så husker jeg, Danmarks befrielse d. 4. maj 1945, der har jeg været 2 1/2 år. Jeg sad på min fars skulder, og det var helt mørkt, alle mennesker var ude på gaden, og alle råbte og skreg, hele vores familie løb ved siden af en sporvogn, og mange mennesker viftede med flag i rød-hvide farver.

Jeg tror nok, at jeg har været et skrøbeligt barn, for jeg har fået fortalt, at jeg altid var syg, og forkølet. Og jeg kan huske, at jeg som 3 årig blev indlagt på Sct. Joseph Hospitalet. Min mor afleverede mig til nogle nonner, som var klædt i sort, -- og så gik min mor--, og jeg var ulykkelig, jeg havde lungebetændelse, og høj feber, og de fjernede mine polyper, og efter operationen kan jeg huske, at jeg smagte is for første gang.

Da jeg kom hjem igen, var mine forældre flyttet, en etage længere ned, altså på 1. sal, til en mindre lejlighed på 2 meget små værelser. Det var på grund af deres dårlige økonomi, så der var jo ikke andet at gøre. Jeg kan huske at man på det tidspunkt havde inddraget en lille del af køkkenet, fordi der skulle laves toilet, og derfor kunne man se ned til dem som boede nedenunder, gennem det hul som var lavet i gulvet, og jeg skulle passe på, at jeg ikke faldt ned i hullet.

Da jeg var knapt 4 år, og stadig et skravl, blev jeg sendt på JULEMÆRKEHJEM, som lå ved Juelsminde i Jylland, det var et hjem som tog sig af børn som ikke havde det så godt, på den ene eller anden måde, og jeg tror kun der var børn, under skolealderen, sådan husker jeg det.

Jeg blev sat på et damptog inde på hovedbanegården, og en "gammel dame" skulle ledsage mig og en anden lille pige til Jylland. Jeg kan huske at damen ville have, at jeg skulle vinke ud af vinduet til min mor, men jeg var bange, og min mor stod og græd, da toget kørte. Inden jeg skulle afsted, havde jeg fået noget brugt tøj, og nogle sko som var alt for store, men jeg syntes jeg var meget fin.

Da jeg ankom til JULEMÆRKEHJEMMET, tog de al mit tøj af, og puttede mig i bad. Derefter fik jeg noget andet tøj på, så jeg lignede de andre børn, det blev jeg meget ked af, for min mor havde jo sagt til mig, at jeg skulle passe på tøjet!!

Medens jeg var der, havde jeg fødselsdag, og fyldte 4 år, og min familie i København, sendte en bamse til mig, den blev jeg meget glad for, men jeg havde den kun den ene dag, jeg så den i alt fald aldrig mere, og min mor kunne ikke forstå, at jeg ikke fik den med, da jeg kom hjem.

På hjemmet skulle vi om morgenen samles i en stor sal, som var malet grøn, og vi skulle stå i rækker, medens en dame spillede på et opretstående klaver. En dag har jeg nok sneget mig hen til klaveret, for jeg lagde øret til klaveret, og lyttede til

Rita 4 år, Sv. Åge 12 år

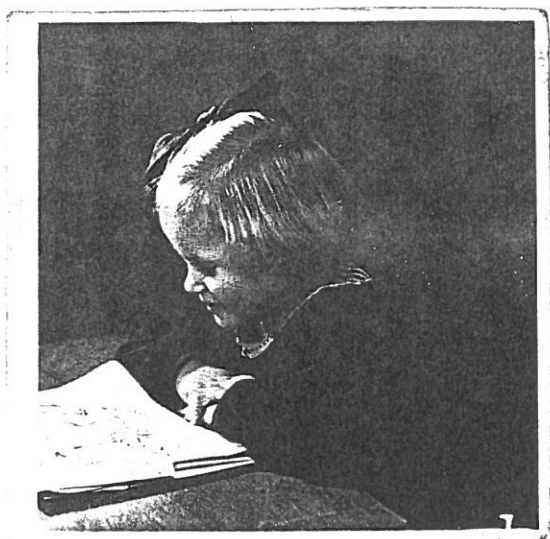
tonerne, og pludselig blev jeg revet i armen, og blev lagt i seng, for jeg havde været uartig, og ikke kommet, da frøkenen kaldte mig ind i rækken, -- men ingen vidste jo at jeg var døv på mit højre øre, og da jeg lyttede til klaveret med det venstre, kunne jeg jo ikke høre at der blev kaldt på mig. I alt fald lå jeg på sovesalen, spændt fast med en sele, og fik ikke morgenmad, jeg kan huske at jeg var meget ulykkelig, og kaldte på min mor.

Jeg kom hjem til jul, efter 3 måneder på hjemmet, og da havde jeg noget helt andet tøj på, og nye sko som passede mig, og som ingen andre havde haft på før, det var min mor meget glad for, og jeg blev vist frem for naboerne, som skulle se hvor fin jeg var.

Jeg gik i børnehaven et par huse fra mit hjem. Jeg har ikke så mange erindringer fra den tid, ud over, at jeg havde madpakke med, og til tider fik jeg noget pålæg, eller en skive ost af frøkenen, og jeg kan godt huske, at min madpakke som regel, bestod af en skive rugbrød, klappet sammen med margarine eller fedt, somme tider med sukker på. Kosten i mit hjem var meget ringe, der var ikke mange penge, til at leve for, til 5 mennesker. I alt fald fik min bror skørbug (det skyldes vitaminmangel), og jeg begyndte at udvikle engelsk syge, som jo skyldes fejlernæring, og vi blev begge to sendt på svagbørnsskole, men på hver sin, og jeg savnede min familie, især min bror, kan jeg huske.

Det var en meget svær tid i Danmark under krigen, man kunne ikke skaffe mad eller tøj, og især ikke, hvis man ingen penge havde, så det har været en daglig kamp, for at overleve. Jeg kan huske at vi fik noget tøj og madkurve, fra BØRNENES KONTOR, og så var der glæde, - men tøjet passede aldrig, og min ældste bror, som jo næsten var voksen, ville ikke gå med det, jeg husker ham altid som sur og utilfreds, men som sagt var han jo næsten voksen, da jeg var lille, og jeg havde ikke megen kontakt med ham, men min bror Svend Åge, som var 8 år ældre end mig, tog sig meget af mig.

Min far var jo vognmand før krigen brød ud, og det gik jo udemærket. Men da krigen kom, var der mangel på alting, bl. a. dæk til cykler og biler, og en dag blev lastbilens hjul stjålet, ja, så havde min far igen ingen indtægt, da han ikke kunne køre lastbil uden hjul, og der var jo ingen hjælp at hente nogen steder fra, - igen arbejdsløshed. Og han skyldte pengene væk, som han havde lånt til bilen, og den veksel skulle jo stadig betales !!

3år

Vi boede som sagt i baghuset på 1. sal. Vores nabo hed Gregersen og de havde 2 voksne piger, og boede efter min erindring meget fint, for de havde et isskab i køkkenet, så de om sommeren kunne holde madvarerne kolde, og de fik 2 gange om ugen bragt en isblok op til isskabet, af en bydreng, og det var en vild luksus på den tid, men ellers havde vi ikke nogen større kontakt med dem.

Neden under os boede fru Topp, hun var vist nok fraskilt, og havde 3 voksne børn. Hun hjalp os af og til, bl. a. med at vi fik aflagt tøj og sko fra hendes børn, og hun hjalp også med at sy det om, så det passede lidt bedre, desuden greb hun tit fat i mig på trappen, og gav mig en vaskeklud i ansigtet, eller redte mit hår, så hende var jeg lidt bange for, men i dag kan jeg se at det var velment. Min mor syntes vist nok at hun havde rengøringsvandvid, for hun gjorde meget rent, og hun pudsede sin kakkelovn!!! (Det tror jeg ikke vores blev.) Fru Topp bankede altid i loftet med et kosteskaft, hvis hun ville tale med min mor, og jeg husker meget tydeligt at hun bankede en dag hvor jeg var alene hjemme, jeg har nok været omkring 8 år, og jeg løb ned af trappen, til hendes dør, men den var låst, og hun råbte at jeg skulle hente hjælp, så kikkede jeg ind igennem brevkassen, og kunne se at hun lå i en blodpøl på køkkengulvet, og jeg blev så bange, at jeg løb end i gården og gemte mig. Efter et stykke tid kunne jeg høre at hun skreg og råbte om hjælp, og jeg bankede så på hos gamle fru Jensen, som boede i kælderens, og fortalte at jeg havde set at fru Topp ligge død i sit køkken! - Fru Jensen fik så fat i viceværten, som med en hammer ødelagde døren, for at komme ind, og han kunne jo godt høre, at fru Topp ikke var død, men var faldet ned af en stol da hun pudsede vinduer, og så uheldigt at hun havde brækket sit ene ben, så underbenets knogle stak ud, og det blødet voldsomt. Så blev der pludselig panik, de voksne omkring mig løb hen til købmanden for at låne en telefon, og ringe efter en ambulance, og fru Jensen bad mig finde klude til at tørre blodet op, alt imedens fru Topp skreg. og jeg var rædseleslagen. Hun har ligget meget længe der på gulvet, før ambulancen kom, det har været forfærdeligt. Nå men fru Topp kom hjem længe efter, og havde fået amputeret sit ben, og fået træben.

Ved siden af Fru Topp, boede en familie som havde en dreng der hed Knud, han var vist et par år ældre end mig, men ham ville jeg ikke lege med, for han tissede i bukserne, og bare man gik forbi deres dør, så lugtede der af tis, så han blev drillet, og ingen ville lege med ham.

Nede i kælderen boede Gamle fru Jensen og hendes mand, ham kaldte vi altid kun GEDEN, han var en pervers gammel ulækker mand, som altid ville have fat i os piger, og gramse på os, og nogle sagde at han var børnelokker. I lejligheden boede også deres datter Mary og hendes mand, LILLEPETER, og de havde 2 børn, nemlig Erik, 3 år ældre end mig, og Rita som var lige så gammel som mig, og blev kaldt LILLE RITA, for jeg var højere end hende, og blev kaldt STORE RITA.

De boede altså 3 generationer, i samme størrelse lejlighed som os, så der var ikke megen plads, og lejligheden lå i kælderen, det vil sige, at vinduerne var lige ud til gården, hvor vi legede, og meget ofte gik de op i vindueskarmen, åbnede vinduet og gik ud, for det var nemmere.

I den anden kælderlejlighed ved siden af, boede viceværten, Jeg ved ikke hvad han hed, men han var altid sur og gal, og sagde altid at vi ikke måtte lege i gården, ham var vi lidt bange for. Han havde sin gamle mor boende, så vidt jeg husker, var hun 200 år gammel!!!!

Vores lejlighed bestod af 2 små værelser, et lille toilet, hvor man skulle bakke ind, og et køkken som var ca 4 kvadrat meter. I køkkenet var der en gammel rusten vask, og en vandhane, Køkkenbordet var omkring 1 meter langt, så der var ikke megen plads. Så var det et gasbord med 2 gasapparater og en gasovn, som stod på gulvet. Når den skulle bruges, skulle den løftes op på gasbordet, og så var der kun et gasblus til rådighed, så det var begrænset, hvad der kunne blive lavet af varm mad når ovnen var oppe.

Oven over gasbordet var der en slags automat, hvor man skulle putte penge i, for at få gas, og det hændte at vi ikke fik varm mad, på grund af pengemangel.

I stuen havde vi et spisebord og 6 stole, som stod i midten, over bordet hang der en lysekrone med 5 pærer som hang ned, det var den eneste belysning i stuen. Ved den ene væg stod der en divan, hvor min ældste bror sov, desuden var der et dækketøjsskab og en kommode og i hjørnet var der en kakkellovn, som var den eneste varmekilde i hele lejligheden, så om vinteren var der meget koldt, og meget ofte frostgrader i køkkenet og soveværelset.

Soveværelset bestod af en dobbeltseng og et klædeskab. For enden af sengen blev der om aftenen slået en pufseng ud, som Svend Åge sov i, men den måtte slås ind igen om morgenen, ellers kunne vi ikke komme ud af døren. (Hvad vi har gjort, hvis vi skulle på toilettet om natten, det husker jeg ikke). Jeg sov i en jerntræmmeseng kolds op af dobbeltsengen, men flyttede ned i pufsengen da min ældste bror blev gift og flyttede hjemmefra, for så sov Svend Åge i stuen.

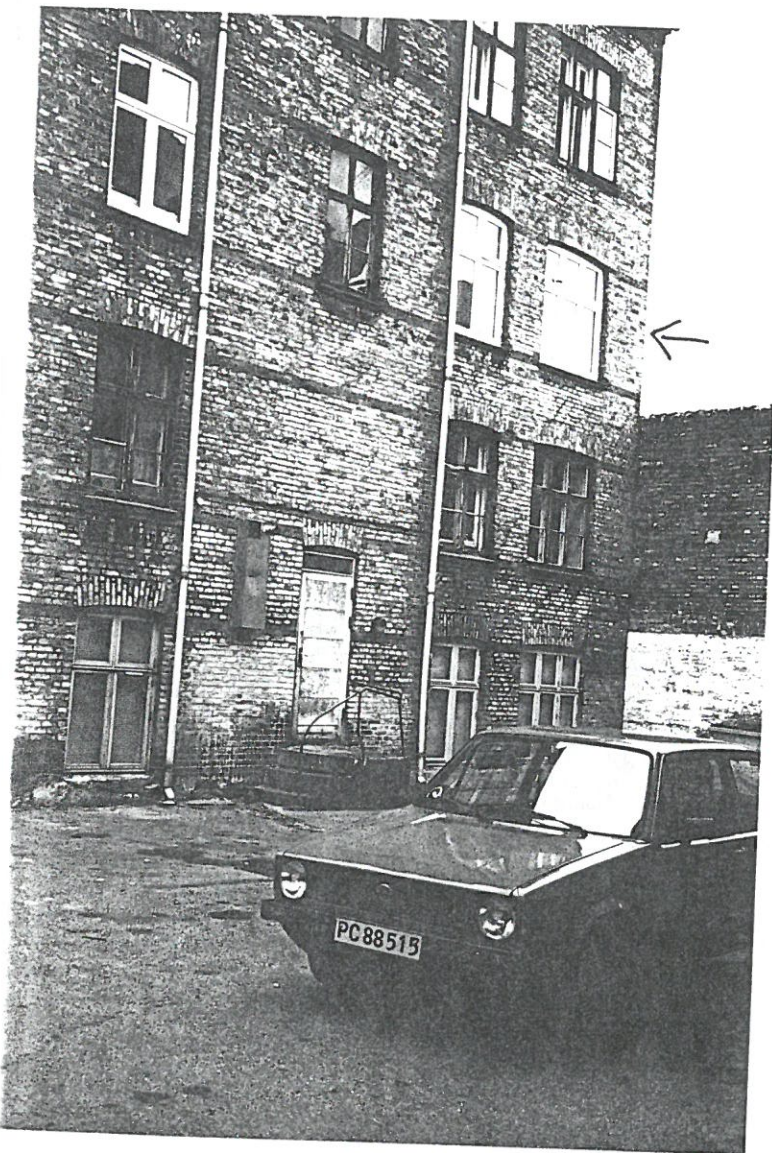
Om aftenen sad vi alle rundt om spisebordet i stuen, for vi havde ingen lænestole, og min mor sad altid og reparerede tøj eller strikkede. Jeg lærte meget tidligt at strikke, og har fået fortalt, at jeg hjalp med at strikke trøjer og sokker, før jeg begyndte at gå i skole.

Jeg kan ikke mindes at der var nogen i familien som læste aviser eller bøger, og om nogen har læst historie for mig, har jeg ingen erindring om.

Familiebillede 1948

Rita 6 år, Sv. Åge 14 år, Henning 22 år, Mor 43 år, Far 48 år.

Køkkentrappen

Hovedtrappen

Mit barndomshjem, billederne er taget i 1999, altså 57 år efter jeg blev født. Huset er blevet noget renoveret, i "min lejlighed" er der bl.a. nye vinduer, og trappeopgangene var nymalede. I gården var skure og skraldespande revet ned, hvilket jo har givet meget mere luft. Jeg var inde i opgangene, som stadig ikke har nogen belysning, og under trappen ved "min" køkkendør, sad der stadig det søm, hvor nøglen til køkkendøren hang. Det var en underlig fornemmelse!!

Nordre Fasanvej 271

Oven over os boede Frederikke, en gammel frøken, jeg kan huske at hun fyldte 90 år på et tidspunkt i min barndom. Hende havde vi megen respekt for, thi det var hendes far som ejede ejendommen i sin tid, og nu var det altså hendes, så hun var noget særligt. På et tidspunkt døde hun, og da lejligheden skulle ryddes viste det sig, at der aldrig havde været malet eller tapetseret, og at det så ganske forfærdeligt ud. Vi vidste godt, at hun gik og samlede gamle aviser, men vi troede, at hun brugte dem som brændsel, men hun gemte dem, og havde stablet dem i bunker til loftet, så der ikke var plads til andet end hendes seng. Det blev der snakket meget om hos alle beboerne, for hun var jo den eneste i ejendommen som havde en rimelig indtægt, og så kunne hun ikke engang ofre varme i kakkelovnen!!

Den 25 april 1951 havde mine forældre sølvbryllup, jeg har været 8 år.
På billedet ses i midten: Svend Åge, Mor, Rita, Far og Faster Rigmor.

Moster Gudrun's 2 børn: Else og Helmut med Michael og Sonja
Ældste søn Robert, var ikke med, hvorfor??

Faster Rigmor med Onkel Aksel

Mors veninde Agnes med Frits.

Moster Gudrun, hun er der alene, var sikkert skilt fra onkel Jens på det tidspunkt.

Skolebarn

Alle mennesker er formet af deres barndom og opvækst, og således også jeg, det er ingen overdrivelse at sige, at mit udgangspunkt var fattigt, og har selvfølgelig været udslagsgivende for mit liv.

Jeg begyndte at gå i skole da jeg var 6 år gammel, og jeg husker tydeligt den første skoledag.

Cirka 1 uge før skolestart, var jeg blevet opereret i hovedet, bag venstre øre, (hvorfor kan jeg ikke huske), men hele hovedet var bundet ind i forbindelse, og det har jo vakt opmærksomhed, og da jeg kom ind i klassen, skulle vi allesammen fortælle hvad vi hed, og frøkenen sagde, at hun bestemt kunne huske mit navn, p.g.a. at hovedet var bundet ind, og jeg var meget stolt, jeg var noget særligt!! Min mor var med mig første skoledag, og det var fint.

Næste dag skulle jeg selv gå i skole, det gjorde jeg også, og forventede at frøkenen ville kunne kende mig, men - der var ingen frøken, og ingen af de andre børn, som jeg skulle gå i klasse med.

Så jeg ventede i den tomme skolegård, meget længe, og gik så hjem igen, og forstod ikke noget, for jeg havde glædet mig så meget, og så var skolen helt tom. Senere kom Svend Åge hjem, for han havde kikket efter mig i frikvarteret, og der var jeg jo ikke, så var han løbet hjem, og fandt mig. Han fortalte så, at jeg først skulle møde klokken 10 i den første uge, det havde jeg ikke forstået, så den første skoledag, oplevede jeg slet ikke!!

Der var ikke noget der hed fritidshjem, og der var ingen til at se efter mig, men nøglen til køkkendøren hang på et søm under køkkentrappen, så når jeg kom hjem fra skole, lukkede jeg mig ind i lejligheden, satte min skoletaske og gik tit ned på gaden for at lege med de andre børn, og mange var i samme situation som jeg, og det var ude på gaden, hvor sporvogne, cykler og biler kørte, for i gården måtte vi ikke lege, der var et skilt, hvorpå der stod: LEG OG BOLDSPIL FORBUDT, og viceværten skulle nok sørge for at det blev overholdt. Om vinteren legede vi tit i opgangen. Jeg kan ikke huske at jeg havde nogen hjerteveninde, men vi var en hel flok unger, som rendte rundt, og har nok også lavet en masse ballade.

Jeg lærte allerede fra 1. klasse at tage asken ud af kakkelovnen, og lægge papir og brænde i, og tænde op, så der blev lunt i stuen, for kakkelovnen var altid gået ud om aftenen, så der var altid koldt om vinteren. Jeg syntes det var så dejligt når jeg fik ilden til at brænde, og der blev lunt i stuen, men så kunne jeg ikke gå fra den igen, for vi fyrede kun med pindebrænde, så det skulle holdes ved lige hele tiden. Ofte overtog Svend Åge kakkelovnen, når han kom fra skole klokken 14, men han havde arbejde som bud hos en købmand, hvor han skulle være klokken 15, så hvis jeg ikke var kommet op, inden han gik, - ja - så var ilden gået ud igen, og så var der kun at starte forfra, for der skulle gerne være lidt varmt, når min mor kom fra arbejde.

I første klasse kom alle vi unger til skoletandlæge, jeg anede ikke hvad det var, og under mit første besøg hos tandlægen, fik jeg trukket 4 kindtænder ud!! Jeg må lige bemærke, at man på det tidspunkt ikke havde den bedøvelse, som man har nu til dags, og 2 klinikdamer holdt mine arme og ben, mens de trykkede mig ned i stolen under indgrebet, og jeg havde i mange år mareridt efter den oplevelse. Jeg kan huske at det var lige før efterårsferien.

Da jeg kom tilbage til klassen, blødte det meget ud af munden på mig, og jeg var rædselsslagen, min læreinde syntes at jeg skulle gå hjem, så hun fik fat i en pige fra en større klasse, som skulle følge mig hjem. Og det gjorde hun, og var forbavset over at der ikke var nogen hjemme, så hun gik bare igen, og lod mig være alene i den kolde lejlighed, med blodet løbende ned af mit tøj.

Senere kom Svend Åge hjem, min læreinde havde fået fat i ham, da pigen kom tilbage til skolen, og fortalte at hun havde efterladt mig alene i den kolde lejlighed. (Jeg var jo kun 6 år gammel). Min bror fortalte mig så, at det hørte med til at gå i skole, at alle børn skulle til tandlægen, og at alle tandlæger var onde. Derefter vaskede han mit ansigt, og puttede mig i mine forældres seng, og prøvede på at trøste mig, men han skulle jo på sit eftermiddags job, og måtte gå igen, for det skulle jo passes.

Da min mor kom hjem fra arbejde, fik hun et chock, da hun så mig i sengen, med størknet blod i ansigtet, og jeg kunne næsten ikke tale. Hun spurgte hvad der dog var sket, og jeg svarede: at de henne i skolen havde raget og skrævet i munden på mig., jeg vidste ikke hvad de havde gjort, men hun kunne konstatere, at de havde trukket 4 kindtænder ud, og jeg husker at hun sagde, de var jo rådne, så det skulle jeg være glad for at de var trukket ud, og at jeg snart fik nogle nye. Men - jeg VILLE aldrig i skole mere, når de var så onde, og den første dag efter ferien, blev jeg hjemme fra skolen, jeg var blevet så bange, men det blev selvfølgelig opdaget, og Svend Åge måtte de næste dage aflevere mig inde i selve klassen, det var vel nok flovt!!

Hos skoletandlægen fik jeg en tandbørste, med besked om at børste mine tænder hver dag, den tog jeg selvfølgelig med hjem, og reaktionen hos min far var, at sådan noget moderne stads, brugte vi ikke i vores familie!! Han havde selv fået trukket alle sine tænder ud, som 17 årig, og fået gebis, men han brugte kun overmunden, og den sad altid og vippede, når han spiste, og ofte tog han overmunden ud, - det synes jeg så sjovt ud, men min mor blev vred, og bad ham sætte dem i igen. Nå, men den tandbørste blev brugt af hele familien, - men kun hvis vi skulle være "fine" eller skulle til begravelse.

At gå i skole, var jeg bestemt ikke glad for, vi var 31 børn i klassen, og jeg fik plads i vinduesrækken, nede bagved. Jeg havde svært ved at høre hvad der blev sagt, og mine skolekammerater lo meget af mig, når jeg ikke svarede på spørgsmål (som jeg ikke havde forstået), og læreinden spurgte flere gange: ER DU DØV, men jeg vidste ikke hvad døv var, så jeg svarede nej.

Omkring juletid, kom jeg til skolelægen for at blive undersøgt, og der skulle jeg holde et tikkende ur for mit øre, først det højre, og jeg kunne udemærket høre hvad lægen sagde. Derefter uret på venster øre, og så kunne jeg intet høre, og

jeg skulle jo gentage hvad han sagde, så jeg holdt det ikke tæt til øret (håret dækkede), og så kunne jeg gentage hvad han sagde, så "alt var OK". Nå, men så skulle vi lære at læse og skrive, - men jeg er altså venstrehåndet, og det måtte man altså ikke være, så jeg skulle skrive med den rigtige hånd, det kunne alle de andre, men for mig var det rædselsfuldt, og ingen kunne læse det. Jeg prøvede at snyde, og skrive med venstre hånd (og det kunne læses), men læreinden var efter mig, og slog mig over fingrene med en linial, når hun opdagede det. Samtidig viste det sig, at jeg nok har været en smule ordblind, for jeg byttede om på bogstaverne, f.eks. DU blev til UD, DEM blev til MED o.s.v. Så der kom brev hjem til mine forældre, at de skulle øve stavning med mig hjemme, og lære mig at skrive med højre hånd. Min mor blev forfærdet, for drengene havde aldrig behøvet hjælp, og de klarede sig særdeles godt i skolen!! Min far blev meget vred, og sagde at det skulle ingen blande sig i, for han havde både fået kone og børn uden at kunne skrive, så jeg skulle nok også komme til at klare mig. Men Svend Åge tog kampen op, og læste meget for mig, og hjalp mig med lektierne, - men han var jo ikke med i klassen, og der lo de andre børn stadig af mig, når jeg læste op, og samtidig var min skrift med højre hånd meget dårlig, og klattet til med blæk (vi skulle skrive med blæk dengang), og jeg kan huske at læreinden holdt skrivebogen op så de allesammen kunne se hvordan det så ud, det var forfærdeligt!!!

Hillerødsgades Skole 1950
2. klasse 8 år gammel

Men skoleårene gik jo, og der var helt tydeligt delt op på klassen. Dem som kunne sine lektier, og dem som ikke kunne noget. Til de dygtige blev der altid sagt: Flot, dygtig o.s.v., men jeg husker ikke at det nogensinde blev sagt til mig, tværtimod blev jeg fremhævet med at vise de dårlige karakterer fra karakterbogen frem. Mine bedste fag var: Gymnastik og håndarbejde, men det hjalp jo ikke meget på læsning og skrivning.

I skolen kunne man få gratis mad, det bestod af 4 halve stykker mad med pålæg, ikke særlig fint, med udemærket mad, og et glas mælk, det fik jeg også. Men de "fine" børn havde selv madpakke med hjemmefra. Min sidekammerat Vita (som jeg stadig har kontakt med efter 50 år), kom ind i min klasse fra 2. skoleår og vi sad ved siden af hinanden i alle årene. Hun havde madpakke med hjemmefra, og jeg var meget misundelig på hende, og spurgte tit om vi skulle bytte madder, men det var ikke lykken for hende, hun ville have sin egen mad. Så på et tidspunkt havde hun 6 stk med i madkassen, og hun havde fortalt hjemme, at hun var meget sulten, og gennem mange år fik jeg 2 stk af hendes hjemmelavede hver dag, i stedet for skolemadderne. Det viste sig senere, at hendes mor godt viste at jeg fik de 2 stykker. Vita's forældre havde et ismejeri i Rødovre, og var derfor også tidligt hjemmefra om morgenen, og hun skulle også selv gå i skole om morgenen, men hendes mor ringede hjem og vækkede hende kl 7.30 (de havde nemlig telefon og radio), og i mine øjne var de meget rige, der var altid mad i huset, og så havde de centralvarme, og det var lykken hvis Vita inviterede mig med hjem, så kunne vi sidde i varmen og spise småkager og franskbrøds-madder. Men senere da vi kom i 4. klasse, skulle hun cykle ud til forældrenes ismejeri, for at hjælpe til i forretningen, og så havde vi ikke hinanden efter skoletid.

Her vil jeg lige indskyde, at det var meget normalt, at børn var alene hjemme efter skoletid, i hvert fald de børn jeg legede med, der fandtes jo ikke nogen pasningsordning! Det var sjældent jeg havde skolekammerater med oppe i lejligheden, det at lege, var altid nede på gaden, og hvad skulle vi for øvrigt lave indendørs?? Jeg havde en kasse på størrelse med en skotøjsæske, med legetøj, som stod under et skab, der var hverken radio, TV eller bøger til at underholde med, og de andre børn i nærheden havde det på samme måde.

Når min mor kom hjem fra arbejdet, skulle der jo laves mad. det var bestemt ikke sund og nærende mad vi fik, mange gange i løbet af ugen fik vi kartofler kogt med et løg, ingen sovs eller smørelse, hvis vi fik kød, var det altid sådan at far og drengene fik eet stk, og mor og mig delte. det skete også at vi fik suppe, hvis mor kunne købe nogle griseben, så blev kødet skrabet af, og hakket til frikadeller (rørt op med havregryn), næste dag blev benene kogt, og den gnavede vi af (der var ikke meget kød på), tredje dag fik vi suppe af kogevandet, med nogle porretoppe i som hun kunne få billigt hos grønthandleren. Det hændte også at vi ikke havde penge til gasautomaten, så kunne vi ikke få varm mad, og det blev som oftes rugbrød med fedt og salt. Det var ikke ret tit, at min far spiste med ved aftensmaden, han sad som regel på Jernbanecafeen, det hændte at jeg blev sendt over for at hente ham, og han lovede altid at komme snart, hvilket han sjældent gjorde, og hans mad blev varmet op når han dukkede op, og jeg kan huske at min mor sagde : Du kan ikke være bekendt at Rita skal se hvor du opholder dig, og at du ikke kommer hjem med ugelønnen, vi har trods alt 3 børn at forsørge! Og far sagde altid, ja men nu er det også slut, der var bare fordi at jeg mødte en, som jeg ikke havde set i lang tid, eller også at han ikke havde købt en eneste bajer, det var alle de andre som gav!! Men hvor blev pengene så af?

Hos købmanden købte vi altid på "klods", og skulle så betale om fredagen, men fredagen var altid en trist dag, for far kom ikke hjem med pengene, og mor måtte gå til købmanden og bede om mere kredit, og det var hun meget ked af, eller også sendte hun mig, men det blev det ikke bedre af. Og så hændte det at vi måtte på lånekontoret og "stampe", d.v.s. at man afleverede tøj, køkkengrej, eller andet som kunne undværes her og nu. og fik så et beløb udbetalt, man skulle så betale en lille sum hver uge, mod at de opbevarede genstandene. Hvis man ikke gjorde det, blev det solgt!! Men betalte man hver uge, kunne man købe sine ting tilbage igen. Vores sølvtøj var næsten hele tiden på lånekontoret (jeg har det i dag, og tænker på det hver gang jeg dækker bord). Jeg kan huske et år hvor min fars habit var blevet solgt, fordi vi ikke kunne indløse panten, og så havde han kun et par arbejdsbukser at gå i.

En anden episode på min fars manglende sans for penge og omsorg, som jeg kan huske er, et år til pinse, hvor min far lovede, at vi børn skulle have nye gummisko, og at han skulle møde os ude foran en skotøjsforretning efter arbejdstid på lønningsdagen. Vi ventede og ventede, men der kom ingen far, og forretningen lukkede og vi måtte gå skuffede hjem. Der gik 5 dage og det var pinse, stadig ingen far, min mor havde så hentet min moster, og de sad så sammen med os unger, for at finde ud af, hvad de skulle gøre, vi havde ledt og søgt efter ham alle vegne, uden resultat. Der måtte være sket en ulykke!! De blev så enige om at kontakte politiet, og ledte efter et billede som de skulle have med til stationen, alle var helt ude af den, og vi børn tudede.-- da så pludselig døren gik op, og ind trådte min far --- i en ny overfrakke -- vi var alle bestyrte og selvfølgelig glade for at se ham, og da min mor spurgte, hvor han dog havde været henne, svarede han : Jamen jeg da har været i Århus, for at købe en overfrakke!!! Nå, men den frakke kom aldrig til at hedde Århusfrakken.

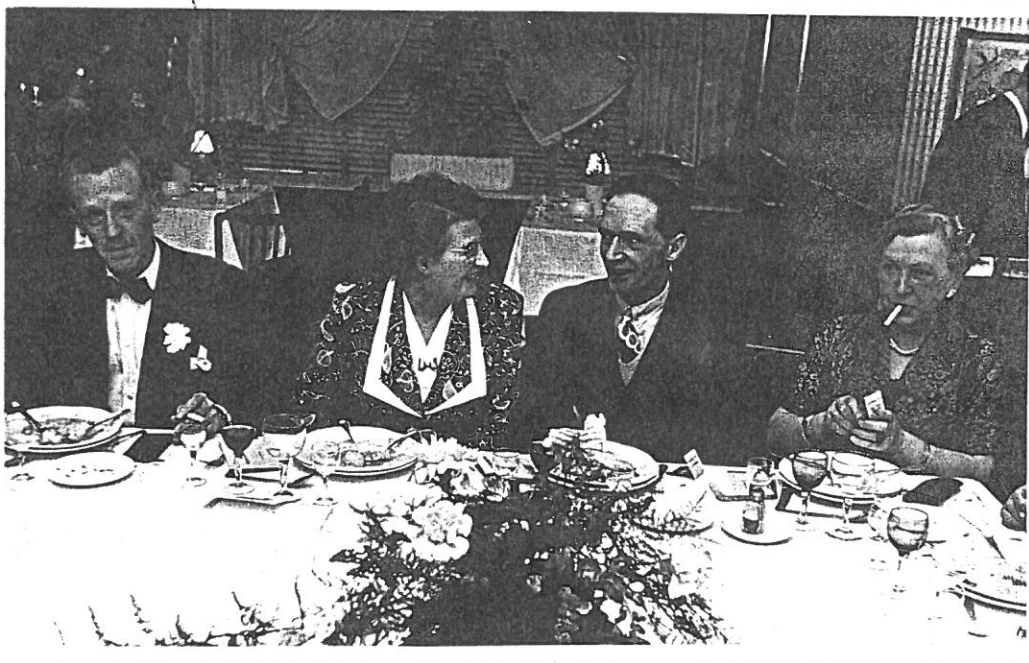
En anden gang, ventede vi også i et par dage på ham, og da han endelig kom hjem, var han plørefuld, og i hånden havde han en hel stok bananer! (vi havde aldrig set bananer før) det var en sensation, min mor skældte ud, og far forsvarede sig selv med, at nu havde han haft al det mas, bare for at glæde børnene, og så blev han bare skældt ud!! Tja, min reaktion var : Far skal du ikke snart være fuld igen!!

Et billede af min far

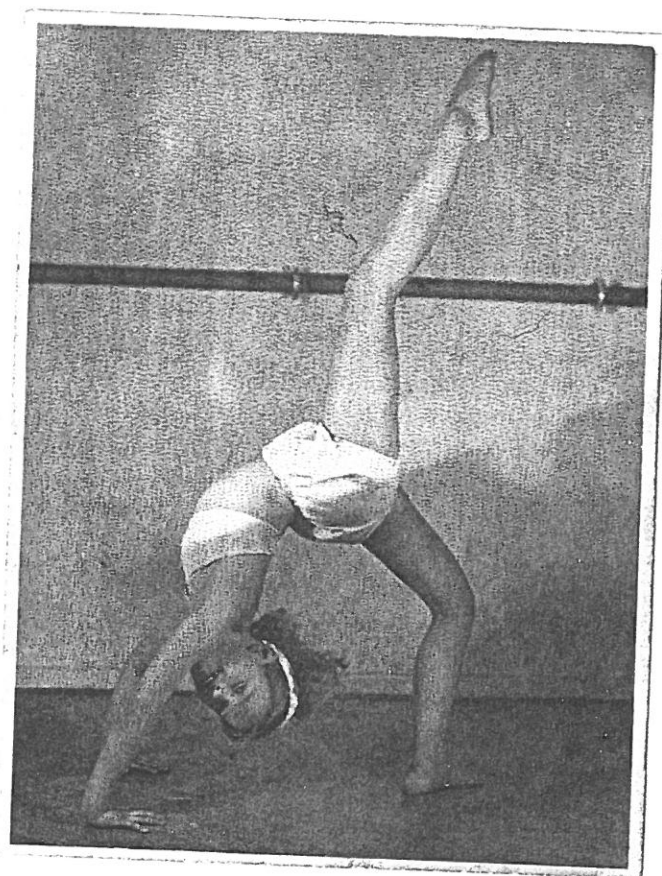
Børge Michael Walter

Det har ikke været nemt for min mor at få det til at løbe rundt, og faktisk burde hun have haft en medalje for alt hvad hun har gjort for vores lille familie, men det blev bare utak og nederlag, samt en daglig kamp for at skaffe mad og tøj til os allesammen. Hun virkede træt og syg gennem årene, og var tit på hospitalet, og gennemgik flere store operationer, bl. a. fik hun fjernet hele underlivet, opereret for galdesten, og havde mavesår. Da jeg var 9 år var hun på reaktionshjem, efter en operation. En aften kom politiet og bankede på vores dør, og spurgte om vores mor var her, men det var hun jo ikke, men på reaktionshjem. Det viste sig så, at hun var forsvundet fra hjemmet og at de ikke kunne finde hende. Der blev så sat en eftersøgning igang, og politiet fandt hende i en nærliggende skov, hvor hun lå bevisløs, efter hun havde indtaget sovepiller, som hun havde gemt gennem længere tid, for at begå selvmord. Ja, hun blev fundet, og kom sig helt igen, men det blev aldrig helt vores mor igen. Hun sagde mange, mange gange senere : Bare I dog ikke havde fundet mig ude i skoven ! Eller : Bare jeg dog var død ! Eller : Det er en meningsløs tilværelse ! Det blev jeg ked af at høre, for jeg syntes, at vi havde det godt, og havde aldrig haft det anderledes. Det har selvfølgelig været en meget trist tilværelse for far og mor. Mor som kæmpede en daglig kamp, for at få det til at løbe rundt, og far som ikke ejede ansvarsfølelse for familien og penge. Men dog, når jeg ser tilbage, så havde jeg det godt, jeg har aldrig fået klø af mine forældre, (hvad mange andre børn fik på det tidspunkt) og jeg kan ikke mindes at de skændtes og var vrede i dagligdagen, men der har nok været en vis ligegyldighed, og håbløshed i det daglige.

Her sidder min far som gæst ved min mors venindes sølvbryllup. Tøjet er lånt af min onkel Jens, og passer ham ikke (det kan man ikke se på billedet). Hans eget var "stampet".

Jo, en gang oplevede jeg at min far slog min mor, og der var Svend Åge også hjemme. Far kom som sædvanlig fuld hjem meget sent, og blev meget vred over at min bror havde tegnet nogle meget fine mønster på en papirsdug. Mor serverede suppe for far, men da han sur og beruset, tog han sin tallerken og hældte hele suppen ud på dugen, og råbte, at nu kunne han også ødelægge dugen. Så kom skænderiet i gang, og min far væltede mor omkuld, og slog løs på hende, og vi unger skreg op. Det endte med at naboen kom ind og smed vores far ud af døren. Det blev han så vred over at han smaderde det ene af de to glas som sad i døren, for at komme ind igen, og skar sig ganske forfærdeligt. Senere blev der sat et stykke krydsfiner i døren, og da jeg 50 år efter var oppe i opgangen (bare for at kikke) der sad det stykke træ der endnu, der var aldrig sat glas i igen!!!

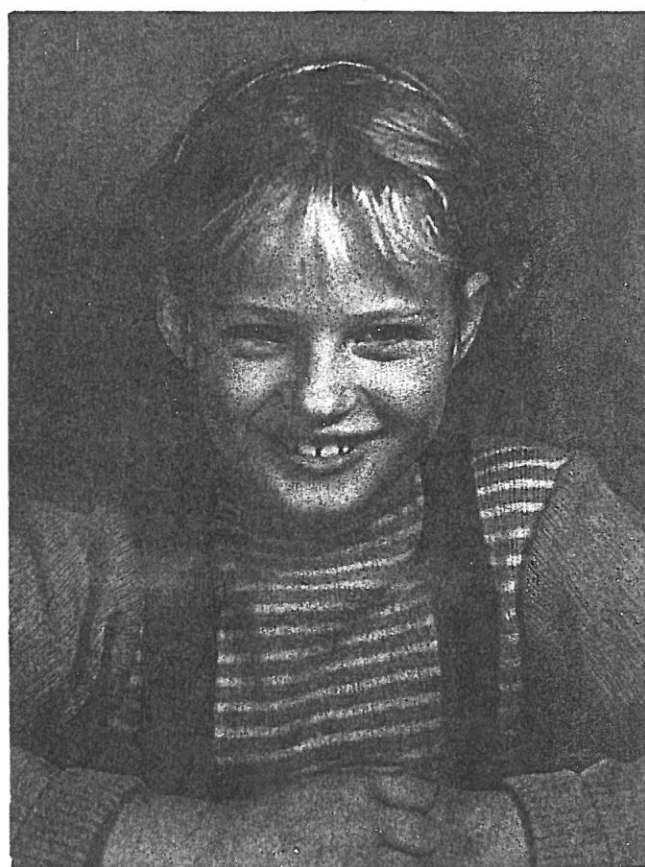
Her er jeg 8 år
Billedet blev taget
i forbindelse med
en opvisning.

Jeg fik min første rigtige dukke da jeg omkring 8 år. Før den tid havde jeg en dukke som min mor havde syet af stof, og den var efterhånden helt sort af snavs, men jeg var glad for den og sov altid med den, den havde hår af uldgarn, som næsten helt var faldet af. men en dag fik jeg en rigtig dukke, den havde stofkrop, og arme, ben og hoved af porcelæn, det var bare lykken. Mor og jeg strikkede og syede tøj til den, og Svend Åge lavede en rigtig dukkeseng til den. og den havde jeg i mange år.

Der var ikke noget der hed fødselsdagsgaver da jeg var barn, men jeg kan huske at vi fik varm mælk og sandkage, det fik vi nemlig ikke til hverdag, så det var jo noget særligt. Jeg kan tydeligt huske min 10 års fødselsdag. Min bror fortalte mig at nu var der 2 tal i mit år!! Jeg var stolt--10 år! Der fik jeg fødselsdagsgave, 2 par lyseblå underbukser, med elastik i benene. Jeg fik lov til at invitere 4 piger med hjem efter skoletid, og skulle så lave varm mælk, og franskbrødsmad med sukker på, til mine små gæster. Pigerne kom, og havde 50 øre med hver som gave, men da de kom hjem til mig i den kolde lejlighed, og blev budt på mælk og franskbrød, sagde 2 af pigerne, at det ikke var en rigtig fødselsdag, så de tog deres penge igen og gik. Jeg kan huske at jeg blev meget vred og ked af det, men de 2 andre piger, (den ene var Vita) de blev, og vi gik sammen hen til en forretning og købte 2 bolde for den krone som var tilbage.

Da jeg næste dag kom i skole, havde rygtet spredt sig!! Rita havde fået to par underbukser i fødselsdagsgave!-!-! De gjorde nar af mig, og løftere op i min kjole for at se bukserne, og efterhånden var hele klassen involveret, og jeg blev moppet af dem alle. Jeg ville meget nødtigt have de underbukser på efter den oplevelse.

Jeg kan også huske en anden situation, det har været omkring december måned, hvor man kunne købe julekalendere, jeg plagede også om at få sådan en, men det var der ikke penge til. Svend Åge lavede så en kalender til mig af papir, hvor jeg kunne åbne en låge hver dag, og under lågerne havde han tegnet

Skolebillede 9 år gammel

en lille tegning, og den var fin. Jeg fortalte så hende i skolen at jeg også havde en julekalender, og tog den stolt med hen i skolen, ligesom de andre børn også havde gjort. Men da de så den grinede de højtlydt, og sagde at det ikke var en rigtig julekalender, men bare en tegning, og så var jeg offer igen for deres morskab, - og jeg sagde aldrig til min bror, at de havde grinet af den, men jeg havde mistet interessen for julekalenderen, og min mor sagde, at det var godt at hun ikke havde ofret penge på sådan noget nymodens pjat, når jeg bare var ligeglad!! Men hun kendte jo ikke årsagen.

Når jeg tænker tilbage på julen, så syntes jeg at det var en hyggelig tid. Vi fik som regel en pakke fra Frelsens Hær, eller Børnenes Kontor, hvor der var flæskesteg, æbler, ris og nødder, og så var der fest, når vi åbnede pakken. Vi skulle have flæskesteg!!!! Hmm, men vi kunne ikke stege den i ovnen, så sværen blev skåret af, og blev lavet til fedtegrever, og stegen stegt i gryde (uden svær), men det var herligt, og vi måtte spise så meget vi ville, og senere fik vi så nødder og æbler.

Det var ikke altid at vi havde et rigtigt juletræ, min far eller mor tog altid afsted lige før lukketid, for så kunne han være heldig at få træet meget billigt (de kunne jo ikke sælges efter jul), Men det var ikke altid der kom et træ i vores hjem, for værtshusene havde nemlig længere åbent, end juletræshandleren, eller også var alt udsolgt. Et år husker jeg i alt fald, at juletræet var et kasteskaf, hvor der var bundet grangrene på, og min mor var meget ked af det, og sur på far. Gaverne bestod altid af vanter, strømper, halstørklæder eller hvad min mor havde strikket i årets løb, der blev i alt fald ikke købt julegaver med legetøj i, men jeg syntes egentlig altid det var hyggeligt.

På et tidspunkt, hvor jeg har været omkring 8-9 år, fik vi brev fra Amerika, og det viste sig, at 2 af min fars søstre var emigreret dertil, og de havde fundet ud af at min far boede i København. De ville besøge os om sommeren, og ville komme med Amerika Damperen, med deres døtre på et angivet tidspunkt. Ja, så var hele familien i oprør, Tænk, at far havde 2 søstre i Amerika, det var vel nok spændende. Jeg kan huske at vi cyklede ned til båden i Københavns Havn, og at skibet var meget stort, og at vi stod der og ventede, medens folk forlod damperen. Min far vidste jo ikke hvordan de så ud, han havde aldrig kendt dem, så mine brødre havde lavet et langt banner, hvor der stod:

VELKOMMEN, IDA, ANNA, EVELYN og LILLIAN HER ER LILLEBROR !!

Der var mange mennesker på kajen, og pludselig stod der 4 fine damer foran os og sagde HELLO, vi forstod ikke engelsk, og de talte dårligt dansk, men nej hvor var det spændende. Så skulle vi vente på deres bagage, og det tog lang tid - til sidst stod de der med 8 kufferter, og en masse håndbagage, og skulle hjem med

os. Far og mor på cykler, ligeledes mine brødre. Det kunne vi slet ikke overskue, og alle snakkede i munden på hinanden, men det endte med at jeg blev puttet ind i en taxa, sammen med de 4 fra Amerika, og al deres bagage, og vi kørte så til vores hjem hvor de skulle bo. Jeg viste dem op i lejligheden, og de snakkede sammen på engelsk, som jeg ikke forstod. De har nok talt om, hvor lidt plads der var, og der var faktisk fyldt helt op, bare med deres kufferter. I alt fald har de nok snakket om, at her kunne de ikke bo, for da mine forældre kom tilbage på deres cykler, så blev al deres bagage ingen båret med til en taxa, og de skulle så bo på et hotel, og ville så komme igen om aftenen, og spise til middag sammen med os.

Da de igen kom senere på eftermiddagen, stod jeg og hjalp min mor med at nippe stikkelsbær, og da udbrød de begge to: Jamen Rita er jo venstrehåndet, ligesom vores far, og to af vores søskende!!! Det var jo meget sjovt at få at vide, far havde jo aldrig kendt sin familie, og nu var jeg pludselig en af dem, og venstrehåndet!! Det syntes de alle var meget morsomt, og jeg blev meget glad. Jeg tror nok at det var planlagt at de skulle bo hos os, for vi havde lånt madrasser og tæpper, som de skulle sove på, men sådan blev det jo ikke. De spurgte også om min fasters adresse, for hende ville de også besøge, nu da de var i Danmark. og det gjorde de vist nok også, for jeg hørte senere, at min onkel Aksel ikke ville lukke dem ind i sit hjem, han skulle have sagt, at sådan nogle kællinger i højhælede sko, ikke havde noget at gøre i hans hjem!! Vi havde kun besøg af dem to gange, selvom de var i Danmark i 1 måned, og jeg tror nok at mine forældre var skuffede. Men som min far sagde: De har sikkert truffet nogle fine mennesker på båden, som de hellere ville være sammen med. Omkring juletid fik vi en stor pakke, sendt fra Amerika. Den indeholdt tøj, sko, dåsemad og 2 uldne tæpper, og vi var himmelrykte af glæde, og jeg skulle straks have det nye tøj på i skole, og fortalte straks at det var fra mine rige fastre i Amerika, men tøjet var meget anderledes end det tøj de andre børn havde, (fløjl, blonder og en hue med pels + muffedisser), og jeg blev igen årsag til megen morskab, eller måske misundelse, i alt fald var jeg anderledes.

Her er det eneste billede jeg har af mine 2 fastre, Ida og Anna, da de var på besøg i Danmark.

10 år, STOR FORANDRING.

Da jeg var omkring 10 år, var familiens økonomi blevet mere stabil. Min far havde fast arbejde som murearbejdsmand, i Muresvendenes Aktieselskab, og om søndagen arbejdede han på en benzinstation, lige overfor hvor vi boede, og det hændte at han kunne låne en bil, søndag eftermiddag, (hvis ikke alle var udlejet) og så kunne vi køre en tur i bil, det blev næsten altid til en tur til min faster i Tåstrup, så havde vi mad med, og havde en hyggelig dag, hvis min onkel Aksel ellers var i godt humør. Henning var gift og havde selv familie og børn, Svend Åge var ca 18 år, og var ikke meget hjemme, og min mor havde ikke mere morgenjob, og arbejdede "kun" som stråsyerske. Jeg gik i skole 6 dage om ugen (dengang gik alle i skole og på arbejde om lørdagen). Jeg fik job efter skoletid som 10 årig, med at passe 2 små piger som boede på Frederiksberg. Deres far var musiker, og skulle være på arbejde kl 15, så jeg passede dem fra kl 14.30, og til deres mor kom hjem kl 18, og jeg han huske at jeg fik 7 kroner om ugen for det, og skulle aflevere de 5 kroner hjemme. På det tidspunkt fik jeg min første frakke, den var meget fin, og var købt på afbetaling. De penge jeg tjente skulle bl.a. gå til afdragene, og det syntes jeg var helt fint.

Henning Rigmor Svend-Åge Borge
 Rita Hanne

Familiebillede, jeg er 10 år.

Men en dag skete der noget, som stadig står for mig, som det mest forfærdelige i mit liv!! Jeg kom hjem fra min plads, og min mor sad bare i en stol, og så lige ud i luften, jeg kunne se at hun havde grædt, og jeg kunne fornemme at noget var helt galt. Hun fortalte mig så, at der havde været en dame og banke på døren, og hun havde sagt, at hun havde kendt min far i 2 år, og at han ønskede at flytte fra os. Ja, det var en katastrofe, at få at vide. Da far kom hjem om aftenen, kunne han bekræfte at det var sandt, at han havde haft et forhold til denne dame i længere tid, men at det nu var slut. Jeg kan huske, at han sad og så bleg og meget ulykkelig ud, medens anklagerne haglede ned over ham, fra min mor, og at han ustandselig bedyrede, at det aldrig mere ville ske, og at vi bare skulle tilgive og glemme. Jeg blev sendt afsted for at hente min ældste bror, og da vi kom tilbage, blev det ikke spor bedre, Henning blev rasende, og beskyldte far for det allerværste, det endte med at jeg løb min vej, og rendte rundt i gaderne til det blev nat, og endte hos min veninde Vita. Hendes forældre troede ikke, det var rigtigt, og fulgte mig hjem igen sent om natten, og jeg kan huske at min mor var meget ked af, at de var blevet involveret i denne meget pinlige sag.

Nå, men det endte jo med, at min mor ikke ville acceptere fars "sidespring", og det endte med at far flyttede, til et lejet loftværelse på Jagtvejen, Og altså ikke sammen med veninden, og mine forældre blev skilt.

10 år gammel, kjolen var syet af underboens rødternede køkkengardiner, og uret havde jeg lånt af min bror Svend Åge!

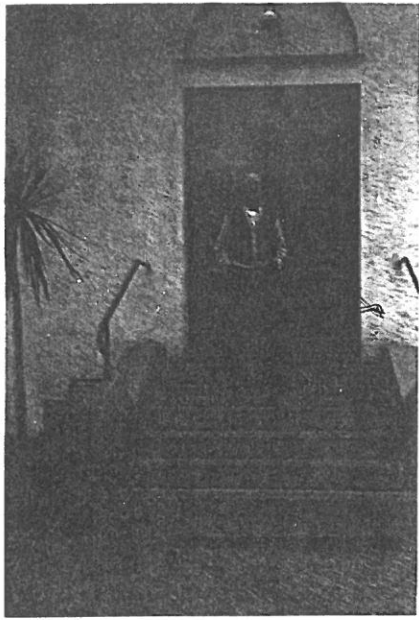
Tiden derefter husker jeg, at jeg var meget ensom. De voksne omkring mig snakkede meget sammen, men når jeg var i nærheden, blev der tavshed. Men jeg prøvede at lytte og finde ud af, hvad de snakkede om, men havde ingen rigtig fornemmelse af, hvor galt det egentlig var. Men en ting var sikkert, min mor var vred og bitter, men hun prøvede ikke at påvirke mig. Jeg blev tit sendt hen til min far, med en sodavandsflaske, som hun havde hældt varm kaffe i, den blev pakket ind i et håndklæde, for at holde den varm, mens jeg løb hen til min fars værelse, så han kunne få noget varmt at drikke, og han blev altid glad for, at jeg kom, (jeg så aldrig damen hos ham!!).

Hver uge kom far hjem for at betale børnepenge, og så stod mine forældre ude i køkkenet og talte sammen, og meget tit græd min far, og mor sagde: Du kan bare sende pengene i stedet for at komme her, når det er så slemt for dig!! Og far svarede: Må jeg ikke bare se jer, når jeg nu betaler hvad jeg skal!! Ja, så viste min mor sig igen som bitter, og som så ofte før var svaret: Det skulle du have tænkt på noget før, du har jo aldrig kommet hjem med pengene!!

Det år kom far hjem til mig med en fødselsdagsgave, (farveblyanter og en halskæde), og min mor bad mig om at give gaven tilbage, for hun mente at det var "damen" som havde købt den, for far havde aldrig før tænkt på at købe gaver til nogen af os før. Jeg var forvirret, og forstod ikke sammenhængen, og begyndte et græde, pludselig græd vi allesammen, og der blev sagt mange hårde ord. Efter den tid kom far ikke mere i mit hjem, men smed hver uge penge ind gennem brevsprækken. Ingen snakkede om hvorfor det var sådan.

Efter nogle uger på den måde kom der ikke penge fra far, og efter et stykke tid, blev jeg sendt hen til hans værelse på Jagtvejen, med kaffeflasken, men der var ingen far. Værten fortalte at han var kommet på hospitalet, og at han var meget syg, og sagde at jeg skulle spørge min mor, om hun ville betale lejen af værelset, som ikke var betalt!! Sikke dog en redelighed, vi måtte finde ud af, hvor han var indlagt, og hvad der var sket. Mine brødre fandt ud af at han lå på Øresunds Hospitalet, og var meget syg af lungekræft. Vi tog allesammen derud og besøgte ham, og der talte mine forældre for første gang pænt sammen. Far blev opereret, men var stadig meget sløj, og mor og jeg tog hver aften ud på hospitalet for at besøge han. Det vil sige, først skulle jeg gå derind, og hvis ikke "damen" var der skulle jeg hente mor, som så også kom på besøg. Men hvis "damen" var der, blev mor udenfor!!

Den sommer var jeg 11 år, og mor og jeg fandt en rytme hjemme. Svend Åge var soldat, så der var bare os 2. Jeg syntes ikke, at der var den store forskel på hverdagen hjemme. Mor og jeg passede vores arbejde og skolen, og jeg fik mere tøj, og var nok tilfreds i dagligdagen. I skolen må min klasselæreinde på en eller anden måde fået at vide hvordan det hang sammen i hjemmet. I alt fald tog læreinden sig meget af mig, og hun besøgte os hjemme. Og det bedste af det hele var, at jeg fra den tid måtte skrive med venstre hånd, og hun fremhævede mig i timerne med håndarbejde, (det havde jeg aldrig oplevet før).

Billede af min far, taget på rekreationshjemmet
Mikkelsborg i Nordsjælland, 3 uger før han døde

Lige inden sommerferien det år, kom der brev fra skolen om, at jeg kunne få en ferieplads i sommerferien. Og jeg blev sendt afsted med toget til Næstved, og skulle skifte til et andet tog, som kørte til Øllerup. Der stod så min nye feriemor og Bent på 5 år, samt Solvejg på 9 år og ventede på mig. De havde et lille husmandssted ude på landet, og jeg var hver sommer hos dem på ferie, og havde det dejligt. Nu i skrivende stund er det 49 år siden at jeg første gang mødte familien, og jeg har stadig kontakt med "Bedstemor" mindst hver 14. dag pr telefon, og vi snakker "gamle dage", Bedstefar døde i 1984, og hun bor nu alene i en pensionistbolig i Næstved og er rimelig frisk på trods af sine 83 år. Familien har altid været utrolig sød ved mig, og jeg mindes dem med stor glæde.

11 år gammel.
Sommerferie i Øllerup
Henning og Tove
besøgte mig på motorcykel
året er 1954

Jeg fik lov af mor at blive spejder, ligesom min veninde Vita, og det blev lykken for mig. Jeg var spejder i 9 år, og var patruljefører de sidste år. Der kom jeg på sommerlejr og udflugter, det havde jeg ikke prøvet før, og fik mange gode veninder der.

Den 17 november 1954, havde jeg været på Finsens Hospitalet for at få fjernet nogle fodvorter, og da jeg kom hjem lå der en seddel smidt ind af brevkassen, det var fra den lokale cigarhandler, og på sedlen stod der, jeg husker det meget tydeligt:

FRU JENSEN, DER ER RINGET FRA ØRESUNDS HOSPITALET, OG MEDDELT, AT DERES MAND ER DØD.

Der stod jeg så 11 år gammel, alene hjemme i en kold lejlighed, med den besked. Min mor var på arbejde og vi havde ingen telefon, så jeg satte mig ned og ville vente til min mor kom hjem, og troede ikke at det var sandt, ingen havde fortalt mig at far kunne dø!! Efter nogle timer bankede det på døren, og udenfor stod faderen til de 2 piger som jeg passede, og spurgte hvor jeg blev af, for jeg skulle jo passe børnene. Jeg viste ham sedlen, hvor der jo stod at far var død, og han blev helt bestyrtet, og overlod mig pigerne, og forsvandt. Han må så have kontaktet cigarhandleren, som så har kontaktet min mors arbejdsplads, for hun kom ret hurtigt hjem, og der blev et værre røre. Faderen og pigerne gik igen, og lejligheden blev fyldt af naboer, min moster og mine brødre om aftenen.

Så skulle der pludselig ordnes begravelse, og hvem skulle gøre det, når de nu var skilt??? Jeg husker ikke så meget omkring det, men jeg husker, at vi skulle ud på hospitalet og se far ligge i kisten, i et lille iskoldt kapel. Da vi kom derud skulle vi lægge en buket i kisten hos far, og min mor bad min kysse far på kinden, inden låget blev lagt på. Og det gjorde jeg, men jeg fik et chok, for min far var iskold og hård som marmor, det er et øjeblik som jeg aldrig kan glemme. Det var forfærdeligt!!!

Her står jeg med den mindste af pigerne som jeg passede efter skoletid, hver dag. Jeg er 12 år, og har min nye fine frakke på.

12 år og spejder.

Bisættelsen foregik fra krematoriet på Bipsbebjerg, og vi var ikke ret mange ved højtideligheden, og jeg syntes at det var uhyggeligt. Bagefter tog de hjem i lejligheden, og jeg tog ud på min plads og passede pigerne. Da jeg kom hjem, var det som om intet havde hændt, alt var som før, og ingen snakkede om noget!!

Jeg tror nok at min mor var ked af, at min far døde så kort efter skilsmissen, og at hun ikke havde holdt ud, for så vidt jeg kan huske, var de begge to meget kede af det. Som årene gik, omtalte min mor sig altid som enke, det var som om hun ikke kunne acceptere det som var sket, og hun talte aldrig om min far, til mig, hverken ondt eller godt.

Når jeg sådan tænker tilbage, kan jeg godt se at det var et ægteskab, som ikke havde nogen chancer. Det var nederlag på nederlag, for begge to. Mor som var rimelig intelligent og prøvede at få det til at glide, og far som ikke havde rygrad og evner til at leve op til mor. Set i bagspejlet, kan jeg godt forstå, at min mor gav op til sidst og blev bitter, og at min far ikke magtede at leve op til de krav som familien stillede. Men, at han sidste tid skulle blive med svær sygdom, og uden hjælp og støtte, fra os som han trods alt holdt af, det virker på mig, som meget forkert, og jeg bliver meget trist til mode ved at tænke på det, han var jo trods alt vores far, og så var der kun hans fraskilte kone og os 3 børn til hans bisættelse, det har været et fattigt liv!!!

12 år gammel

Efter min fars begravelse, huggede mine brødre og min mor, dobbeltsengen og og klædeskab i stykker, i soveværelset, og brændte det hele i kakkelovnen !!! Så fik vi 2 stuer, og jeg skulle have mit eget værelse - herligt - men der var ikke nogen kakkelovn, og derfor meget koldt at opholde sig i om vinteren, og desuden havde vi ikke møbler til værelset, så det stod tomt hele den første vinter efter mor og jeg var blevet alene. Om sommeren fik vi foræret en gammel divan, og mor købte et nyt klædeskab, så blev det til MIT sommerværelse.

Jeg var blevet glad for at gå i skole, og Vita var min bedste veninde, vi var næsten altid sammen, og hendes forældre tog mig tit med på udflugter om søndagen. Vi var spejdere sammen, og havde det dejligt i fritiden.

Klassebillede 1955, kort før jeg blev 13 år.
Vita står til højre for mig.

Da jeg var omkring 12 år, fortalte min mor mig, at en pige i opgangen skulle have et barn, og at det var meget flovt. Hun sagde til mig, at jeg skulle passe på, at jeg ikke kom for tæt på drengene, og at jeg absolut ikke måtte kysse dem, for hvis man skulle have et barn, så vidste man ikke hvem der var faderen!!!

Det var hvad jeg fik at vide om kønslivet, --- Så ville skæbnen, at jeg fik min første menstruation netop på det tidspunkt, og jeg anede ikke hvad det var, men troede bestemt at jeg skulle have et barn, og turde ikke sige det til min mor. Hun opdagede det selvfølgelig, og sagde blot, at sådan var det bare når man var ved at blive voksen, og gav mig en pose vat, som jeg så kunne bruge så længe jeg blødte. Jeg snakkede med Vita om det, og hun sagde at hendes mor blødte også, og hun havde fået mere af vide, af sin mor, omkring det med at få børn, så det snakkede vi meget om, og syntes det var meget spændende, hun vidste også at hendes storebror Kurt havde en tissemand, men det troede jeg bestemt ikke at mine brødre havde, jeg havde aldrig set mine forældre eller brødre uden tøj, og havde aldrig spekuleret over at der var forskel på drenge og piger, udover tøjet.

Min 13 års fødselsdag.

Konfirmationsbilleder af mig 7 oktober 1956
og min mor 10 oktober 1920.
Granatsmykket som vi begge 2 bærer om halsen,
er et arvesmykke, min oldemor fik det i bryllupsgave,
og det er lige siden gået i arv, til den yngste pige,
og jeg gav det til Liselotte da hun blev gift med Kennet,
og håber at det må følge mit barnebarn Katrine.

Da jeg var 13 år gammel, skulle jeg gå til konfirmationsforberedelse, alle mine klassekammerater gik til præst om eftermiddagen, efter skoletid. Det kunne jeg ikke, da jeg jo havde arbejde efter skoletid, så jeg gik om aftenen, og kendte ikke nogen af de andre som jeg skulle konfirmeres sammen med. Det gjorde ikke noget, jeg glædede mig meget til konfirmationen. Min mor søgte om hjælp til konfirmationstøjet, og fik det bevilget gennem PROPFORENINGEN, en forening som jeg ikke kendte, eller kender noget til. Men i alt fald fik jeg en fin kjole, og en frakke, og blev konfirmeret den 7 oktober 1956, altså knapt 14 år gammel.

Konfirmationsforberedelse, aftenholdet.
Kapernerumskirken, efterår 1956.

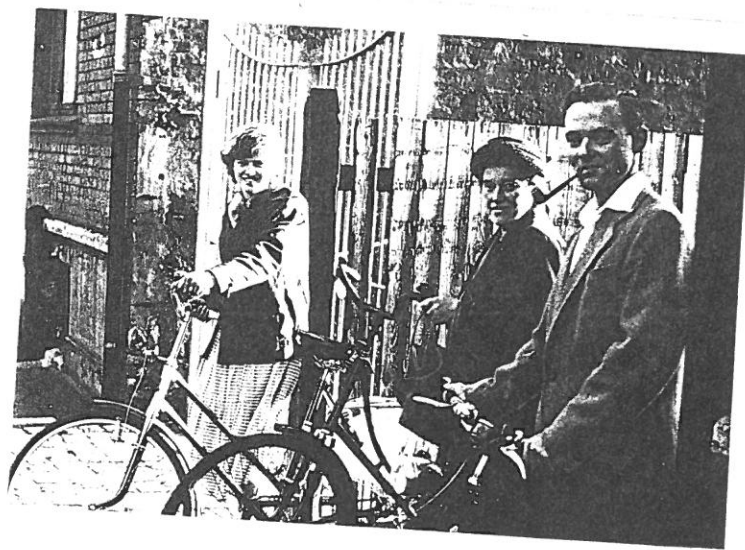
14 år og Gudmor til Torben

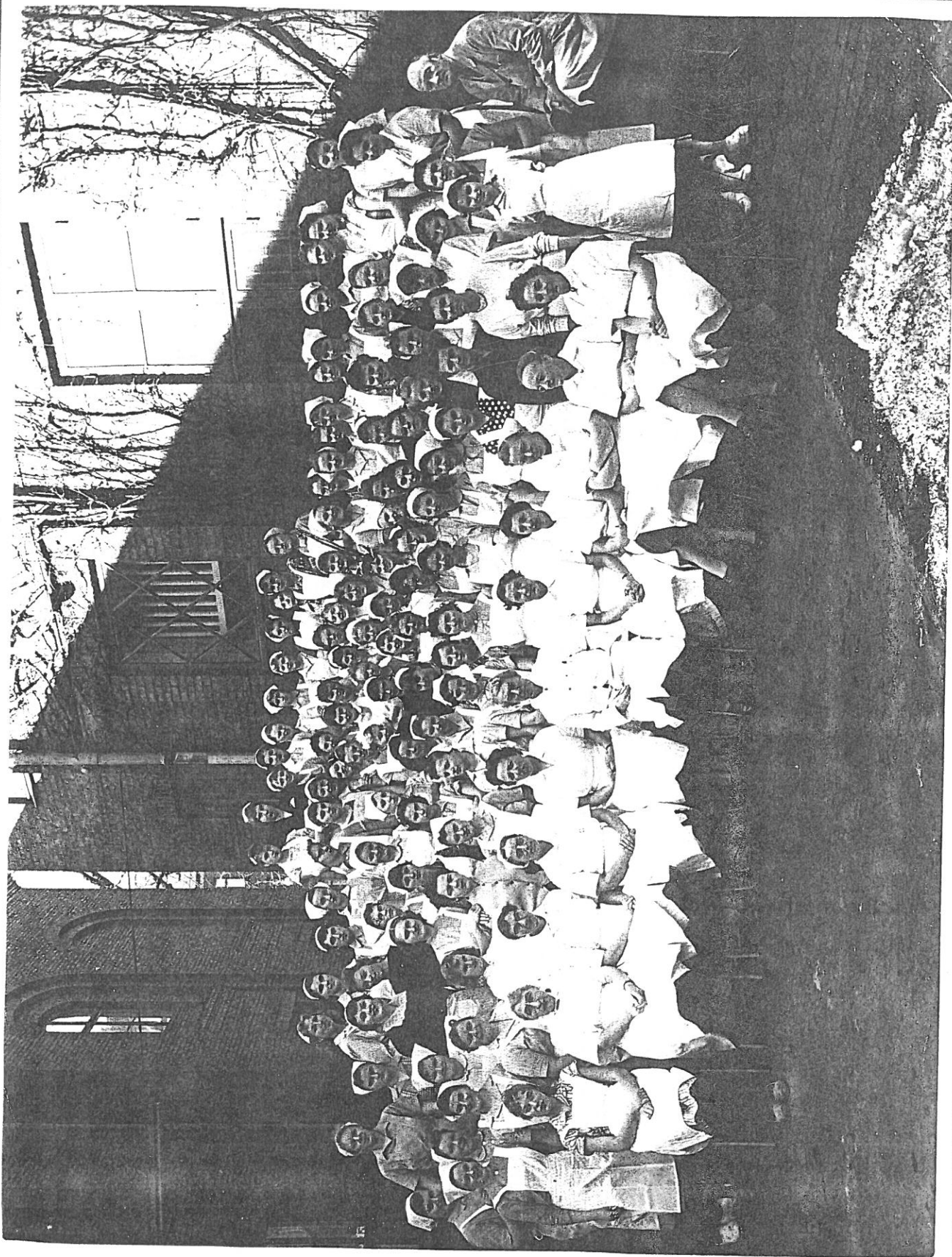
Min mor ca 50 år gammel.

14 år, og på besøg hos min faster, Vita er med.

15 år, med Svend Åge og min mor
meget stolt af min første cykel.

På husholdnings Skole 15 år gammel.

De piger jeg delte værelse med i de 9 mdr.
jeg var på Husassistenternes Fagskole.

15 år.

